

Vezen-i Âher Ne Ola ki?

● Tacettin Şimşek

Giriş

Duyduk ki vezn-i âher diye bir nazım şekli varmış. Yapacağımız ilk iş, bir edebiyat terimleri sözlüğünü ya da halk edebiyatı ile ilgili bir kitabı karıştırmaktır. Kitaplığımızda bu tür kaynak eserler yoksa ya da onlara ulaşmak çok zor geliyorsa genel ağ (internet) elimizin altında ve birkaç tuş yakınımızdadır.

Küçük araştırmamızın amacını vezn-i âher terimiyle ilgili doğru bilgilere ulaşmak, sınırlılığımızı da genel ağda kayıtlı bilgiler olarak belirledikten sonra problem cümlelerimizi sıralayalım:

1. Genel ağ bilgi kaynağı olarak yeterli midir?
  2. Genel ağda doğru bilgiye ulaşmak mümkün müdür?
- Şimdi yolculuğumuz başlayabilir.

Vezen-i Aher Nedir?

Yolculuk bu temel soru çevresinde ve bütünüyle sanal ortamda gerçekleşecektir. Beş menzilden oluşması düşünülmektedir.

Eskiler yol arkadaşlığını yoldan üstün tutup “önce refik sonra tarık” demişler. Fakiri yol arkadaşlığınızla onurlandırır mısınız?

Yolumuz da bahtımız da açık olsun.

I

Önce ege-edebiyat.org’dan Hikmet Dizdaroğlu’na ait bir cümleyi alıntılalım: “Saz şairlerinin, aruzun müstef’îlâtun kalıbında yazdıkları şiirlere vezn-i aher denilir.”

Bu cümleyi kılavuz olarak alalım, sonra da *Vikipedi*’nin kapısını çalalım. Şunları söyleyecektir bize:

Vezen-i Âhar ya da Vezni Aher, halk şiiri nazım şeklidir. Aruzun müstef’îlâtün müstef’îlâtün müstef’îlâtün kalıbıyla murabba şeklinde yazılır. Her mısra bir müstef’îlâtün cüzüne sığacak şekilde dört kelime veya kelime grubuna bölünür. Birinci mısranın 2. cüzü ikinci mısranın başına, ikinci mısranın 2. cüzü üçüncü mısranın başına, üçüncü mısranın 2. cüzü dördüncü mısranın başına getirilir ve bu cüzlerden sonra gelen cüzler birbirlerini izler.

Örnek

Sanma şâhım / herkesi sen / sâdıkâne / yâr olur

Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağyâr olur

Sâdıkâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur

Yâr olur / ağyâr olur / dildâr olur / serdâr olur (Yavuz Sultan Selim)

Bu ifadeleri harflendirirsek

a / b / c / d

b / c / d / e

c / d / e / f

d / e / f / g

Vezen-i âherin murabba biçiminde, müstef’îlâtün kalıbıyla yazılışı ve cüzlerin sıralanışıyla ilgili doğru bilgiler verilmiş. Yanış var mı? Hadi bir işgüzarlık yapalım ve bu ansiklopedi maddesindeki yanlışları düzeltelim.

1. Bir nazım şeklinin adı olduğu için terim küçük harflerle “vezn-i âher” biçiminde yazılmalıdır. (Kelime, Türk Dil Kurumunun resmî sitesi sozluk.gov.tr’de yer almadığı için geleneksel yazımı tercih ediyoruz. Belki de mantık yürüterek tdk.gov.tr’nin Yazım Kılavuzu’nda “Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler” sayfasının 24. maddesinde geçen “Servetifünun” örneğinde olduğu gibi bu tamlamayı da “vezniaher” biçiminde yazmalıyız.)

2. Vezen-i âher halk şiirine değil, âşık tarzı şiire ait nazım şekillerinden biridir. “Kalem şuarası” olarak tanımlanan bazı âşıklar tarafından kullanılmıştır. (“Halk şiiri” tabirini mâni ve türkû gibi anonim ürünler için kullanmak daha isabetli olur.)

3. Vezn-i âher “müstef’îlâtün müstef’îlâtün müstef’îlâtün müstef’îlâtün” vezniyle söyleniyorsa/yazılıyorsa Yavuz Sultan Selim’e (Selimî’ye) ait dörtlük vezn-i âher nazım şekline örnek olamaz. Çünkü dörtlüğün vezni “fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün”dür. (Doğan Kaya’nın verdiği bilgiye göre söz konusu dörtlük, içlerinde bu kalıbın da bulunduğu altı farklı aruz kalıbıyla söylenebilen satranç nazım şeklidir. dogankaya.com)

4. Vezn-i âher “murabba” (dört dizeli bentlerden oluşan şiir) şeklinde yazılıyorsa Yavuz Sultan Selim’e ait metin yine vezn-i âher değildir, çünkü tek dörtlükten oluşmaktadır. (Yine Doğan Kaya’ya göre müstakil dörtlük olarak da yazılabilen bir nazım şekli olan satrançtır. dogankaya.com)

5. Üçüncü dizinin vezni bozuktur. Dize “Sâdıkâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur” biçiminde değil, vezin gereği “Sâdikane / belki ol / âlemde bir / dildâr olur” söz dizimiyle yazılmalı ve okunmalıdır.

Maddeyi yazan kişi vezin bilmiyorsa bu tür yanlışlıkların olması doğaldır diyelim ve yolumuza devam edelim. Ancak yolculuğun bu ilk durağında dogankaya.com’dan Âsaf Yahya’nın (1880-1971) bir satrancını aktaralım:

Âdem oldur / cümle halka / her zamanda / dâd eder
Cümle halka / cân ü dilden / rahm edip / imdâd eder
Her zamanda / rahm edip / bî-kesleri / dilşâd eder
Dâd eder / imdâd eder / dilşâd eder / irşâd eder

Ardından bir dost meclisi kurup Facebook’taki 5 Nisan 2020 tarihli paylaşımıyla Mehmet Toygar Özdemir’den bir satrancı da meşk edelim:

Dem bu demdir / lütfedip bir / gül açarsan / yaz gelir
Lütfedip bir / gül açarsan / gülşene / dilbaz gelir
Gül açarsan / gülşene / bin beldeden / bin haz gelir
Yaz gelir / dilbaz gelir / bin haz gelir / şahnaz gelir

Arada “O kadar biliyorsan bir satranç yaz da görelim.” diyen çıkar mı bilmeyiz ama şuracığı bir satranç denemesi de iliştiirelim:

Kirpiğinden / say ki yağmur / düşlerinden / kar düşer
Say ki yağmur / düşlerinden / yol bulur / ağlar düşer
Düşlerinden / yol bulur / dünyaya bir / efkâr düşer
Kar düşer / ağlar düşer / efkâr düşer / tekrar düşer (Tacettin Şimşek)

II

“Vezn-i âher” terimi için bu kez ilimvemedeniye.com adresine başvuralım. O da 25 Ekim 2017 tarihinde kaydedilmiş şu bilgilerle karşılayacak bizi:

Sanma şâhım / herkesi sen / sâdıkâne / yâr olur
Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağıyâr olur
Sâdıkâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur
Yâr olur / ağıyâr olur / dildâr olur / serdâr olur

Yavuz Sultan Selim’in yazdığı bu şiirin özelliği; soldan sağa ve yukarıdan aşağı okunduğunda mısraların aynı olmasıdır. Yani dizelerin ilk kelimeleri birinci dizeyi, ikinci kelimeleri ikinci dizeyi verir... (gibi)

Ayrıca divan edebiyatında vezni âher denilen tarzda yazılan ilk beyit olduğu söylenmektedir.

Şarkılara, türkülere konu olan dâhiyane beyit’in hikâyesi de en az kendisi kadar güzel ve dâhiyanedir.

Hikâyeye geçmeden önce buradaki yanlışları da düzeltelim mi?

1. Metin, *Vikipedi*’deki gibi yanlış yazılmış. Üçüncü dizede “bu âlemde” tamlamasında “bu” sıfatı olmalı; devamındaki “dildar olur” söz gurubunun önüne “bir” sıfatı eklenmelidir. Yukarıda I. bölümün 4. maddesinde düzeltildiği gibi “Sâdikane belki ol âlemde bir dildâr olur” biçiminde yazılmalıdır.

2. Vezin belirtilmemiş, ancak “vezn-i âher” dendiğine göre dörtlüğün kalıbı “müstef’îlâtün, müstef’îlâtün, müstef’îlâtün” olmalıdır. Vezin bu olmadığına göre dörtlük vezn-i âher değildir.

3. Divan edebiyatında vezn-i âher diye bir nazım şekli yoktur.

4. Terimin doğru yazımı “vezni âher” değil, “vezn-i âher”dir.

5. Yavuz Sultan Selim’e ait metin beyit değil, dörtlüktür.

6. “Dâhiyane beyit’in” ifadesindeki “beyit’in” kelimesi de “beytin” biçiminde yazılmalıdır.

Şimdi bir hikâye molası verebiliriz. Çünkü başvurduğumuz kaynak bize dörtlükle ilgili bir hikâye anlatmak istiyor. (Gerçi o “hikaye” demiş ama biz onu da düzeltelim. Düzeltmelerimizi köşeli yay ayraç içinde gösterelim.)

Hikayenin [Hikâyenin] şu şekilde tezahür ettiği rivayet edilmektedir:

Dokuzuncu Osmanlı hükümdarı olan Yavuz Sultan Selim, devlet-i aliyenin [Devlet-i Aliyye'nin] başına geçmeden önce -şehzadelik- yıllarında [-şehzadelik yıllarında-] satrançla yakından ilgilenirdi. Satranca merak salan Şehzade Selim diğer alanlarda olduğu gibi satranç alanında da kendini bir hayli geliştirir.

Şehzade Selim bu oyunda ustalaşırken İran bölgesinde de satrancın revaçta olduğunu öğrenir. Satranç adına kendisinde olan meziyetlerin Şah İsmail'de de var olduğunu öğrendiğinde bir yolunu bulup Şah İsmail'le oynamayı ve Şah'ın meziyetlerinden faydalanmayı kafasına takar.

Şehzade Selim[,] Şah İsmail'le oynamayı kafasına koyduktan sonra işi gücü bırakıp tebdil-i kıyafetle [tebdil-i kıyafet] (gezgin bir abdal kılığında) İran'a gider. İran'a varır varmaz hanlarda, kervansaraylarda satranç oynamaya başlar ve önüne geleni yener. Oynadığı herkesi yenerek bayağı ün salan Şehzade Selim'in ünü kısa bir sürede Şah İsmail'e kadar gider.

Şah bu ünlü satranç ustası dervişi duyunca, [, yok] çağırın bir de benimle oynasın [“Çağırın bir de benimle oynasın.”] der. Böylece Şehzade Selim[,] Şah'ın huzuruna çıkar ve düello başlar.

İlk oyunda; [, yok.] Şah'ın oyun tarzını öğrenmek isteyen Şehzade Selim kısa bir sürede yenilir. Tabi [Tabii] Şah buna çok şaşırır. Saraya kadar herkesi yenip ün salarak gelen bir derviş nasıl olurda [olur da] böyle basit hataları göremez diye düşünür, bunda bir iş olduğunu anlar ve bir oyun daha ister.

Şah İsmail'in oyun tarzını görmek için ilk oyunda bilerek yenilen Şehzade Selim, ikinci oyunda çok kısa bir sürede Şah İsmail'i mat eder.

Mat olan Şah İsmail sinirlenir ve: [: değil ,]

-Bre derviş! Hiç şahlar mat edilir mi? [? değil ,] der.

Genç şehzade hemen cevabı yapıştırır:

-Şahların mat edilmeyeceği danişıklı dövüşünü bilseydim, [, yok.] elbette benim de tavrım ona göre olurdu.

Bunun üzerine Şah İsmail iyice sinirlenir[,] Şehzade Selime [Selim'e] bir tokat atar. Fakat karşısındakinin yarım akıllı bir derviş olduğunu düşünerek bir kese altın verip yollanmasını emreder.

İşte tam da huzurdan ayrılacakken bu beyit [dörtlük] dökülür Şehzade Selimin dudaklarından:

Sanma şahım herkesi sen sâdikâne yâr olur

Herkesi sen dost mu sandın belki ol ağyâr olur

Sâdikâne belki ol bu âlemde dildâr olur [Sâdikane belki ol âlemde bir dildâr olur]

Yâr olur ağyâr olur dildâr olur serdâr olur

(Bazı rivayetlerde üçüncü dizinin sonundaki “dildar olur” ile dördüncü dizinin sonundaki “serdâr olur”un yer değiştirdiği söylenmektedir.)

Şehzade Selim yediği tokadın acısını unutmaz ve Sultan olarak Çaldıran'da Şah'ın karşısında [karşısına] tekrar çıkar. Şehzade iken satrançta yendiği Şah'ı, Sultan olup Çaldıran'da tekrar yenen Yavuz Sultan Selim savaştan sonra Şah'a bir mektup gönderir. Mektupta şehzade iken yediği tokadın acısını aldığını söyleyip ekler: Atacaksan tokadı, böyle atacaksın.

Ashında Yavuz bütün olanları Şah'ın huzurundan kovulduğu gün şiirinde anlatmış ancak Şah anlayamamıştır. Herkesin dost olmayacağını, bir gün böyle kişilerin karşısına serdar olarak ta [da] çıkabileceğini söylemiştir:

(Şahım sen herkesi kendine sadık dost sanma

Sen herkesi dost sanma belki o düşmanın olur

Belki o kişi âlemlerde sözü geçen olur [âlemde]

Dost olur düşman olur sözü geçen olur hükümdar olur.

III

Bu durakta dilforum.com'da Avalord nickiyle yapılmış bir paylaşımı okuyalım. (Sanal dünyada küçük harf büyük harf ayrımı kaybolduğu için metnin bu yönüne bakmayalım şimdilik.)

Şimdi size hoşuma giden, [Bağlaçtan önce virgül yok.] ve Türkçemizin gücünü gösterdiğini düşündüğüm

bir hikayecikten [hikâyecikten] bahsedeceğim. Her ne kadar içinde Farsça-Arapça kelimeler de bulunsa... [kelimeler bulunsa da...]

“Sanma şâhım / herkesi sen / sadıkane / yar [yâr] olur
Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağyar olur
Sadıkane / belki ol / âlemde [âlemde] bir / serdar olur
Yar [Yâr] olur / ağyar olur / serdar olur / didar [dildar] olur”

sadıkâne: sadık olana yaraşır biçimde, sadıkça.

ağyâr: yabancılar, rakipler manasına gelse de yar dışında kalan herşey [her şey] manasına da geldiği olur.
yâr ile ilgisi olmayan her şey ağyardır.

serdâr: kumandan.

didâr [dîdâr]: yüz, çehre. [dildar: Sevgili]

Aruz vezni = müstef’îlâtün / müstef’îlâtün / müstef’îlâtün / müstafilâtü [müstef’îlâtün] kalıbı.

Yavuz Sultan Selim Han’a ait bir kıt’a [kıta]. dizelerin ilk kelimeleri yukarıdan aşağıya okunduğunda aynı dizeyi verir. Bu tarzda yazılan ilk kıt’a [kıta] olduğu söylenmektedir. Divan edebiyatında [Âşık edebiyatında] bu özelliğe [nazım şekline] vezni aher [vezn-i âher] denir.

Avalord da bize bir hikâye anlatacak. Ancak dörtlüğün vezninin “müstef’îlâtün müstef’îlâtün müstef’îlâtün müstef’îlâtün” olmadığı, bu nedenle vezn-i âher örneği sayılamayacağı ve divan edebiyatında böyle bir nazım şeklinin bulunmadığı notlarımızı hatırlayalım.

Hikâye ilimvemedeniye.com’da aktarılanla üç aşağı beş yukarı aynı. Tekrar olacak ama okuyalım.

Yavuz Sultan Selim Han bu şiiri Şah İsmail’e yazmıştır. Hikayesi [Hikâyesi] şöyledir:

Yavuz şiire, edebiyata ve satranç oynamaya meraklı biridir. Aynı şekilde Şah İsmail’de de bu özellikler vardır. Sarayında ünlü şairleri barındırır ve çok iyi satranç oynar. Bunu bilen Yavuz[,] şahın bu özelliğinden yararlanmak ister. Tebdili kıyafetle [Tebdil-i kıyafet] (gezgin bir abdal kılığında) şahın ülkesine gider. Hanlarda, kervansaraylarda satranç oynayarak önüne geleni yener. Haber şaha ulaşır. Şah der ki çağırın birde benimle oynasın. [Şah der ki: “Çağırın bir de benimle oynasın.”] Yavuz[,] Şah’ı da yener. Şah sinirlenir ve Yavuz’a der ki: “Sen edep nedir bilmez misin? Hiç şahlar mat edilir mi?” Elinin tersiyle Yavuz’a [Yavuz’a] bir tokat atar. Şahın kızdığını anlayan Yavuz onu yücelten şiirler okumaya başlar. İşte şahın huzurundan ayrılırken de bu şiiri okur. Ancak Şah İsmail hala [Şah İsmail, babamızın kız kardeşi değilse, hâlâ] onun Yavuz Sultan Selim olduğunu anlamamıştır.

Yavuz yediği tokatın [tokadın] acısını unutmaz. Birkaç sene sonra Çaldıran’da Şah İsmail’i yener ve ona bir mektup gönderir. Mektupta o günkü tokadın acısını aldığını söyler ve ilave eder: “Atacaksan tokadı böyle atacaksın.”

dibe [?] not: Şiirin Yavuz Sultan Selim tarafından yazıldığı şaibeli olup, [, yok.] başka türlü rivayetler de vardır. Ancak Selim satrançta çok iyidir.

IV

Şimdi de edebiyatatesi.blogspot.com’a uğrayalım. 23 Kasım 2012 tarihli paylaşımda büyük harflerle kavgalı arkadaşımızın kaleminden şunları okuyalım:

vezn-i aher; şiiri okuduğunuzda soldan sağa ve yukarıdan aşağıya aynı dizeler çıkıyor. bulmaca gibi.
yavuz sultan selim’in şah ismail’e söyleyerek kaynaklara göre ilk örneğini verdiği şiir:

sanma şâhım / herkesi sen / sadıkâne / yâr olur
herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağyâr olur.
Sadıkâne / belki ol / âlemde / serdâr olur
yâr olur / ağyâr olur / serdâr olur / dildâr olur...

ayrıca Sagopa kajmer’in gölge haramileri adlı parçasının son kısmında geçer.

Dörtlüğün altında dilforum.com’da olduğu gibi bir sözlük yer almış. Bir farkla: Orada dördüncü dize “didar olur” biçiminde tamamlandığı için “didar” sözcüğü açıklanmıştı, burada “dildâr olur” diye yazıldığı için “dildâr”ın “sevgili, maşuk” anlamları verilmiş.

Yukarıda ilimvemedeniye.com’da sözü edilen rivayetlerin burada dikkate alındığı; üçüncü dizenin sonundaki “dildar olur” ile dördüncü dizenin sonundaki “serdar olur”un yer değiştirdiği görülüyor.

Yetinmiyor arkadaşımız. Şunu da ilave ediyor notlarına:

bir örneği daha :

*bir tohum saç / yüreğine / belki bir gün / dal olur.
Yüreğine / sevda düşer / hak aşkıyla / tutuşur.
belki bir gün / hak aşkıyla / bülbül bile / lal olur.
dal olur / tutuşur / lal olur / kızıdır.*

Yavuz Sultan Selim

Dörtlüğün altındaki imza elbette dikkatinizden kaçmamıştır. Zira *edebiyatatesi.blogspot.com*'a göre bu dörtlük de Yavuz Sultan Selim'e aittir. Biz bir dörtlüğün içinden çıkamazken bir dörtlük daha mı? Neyse ki bu dörtlük aruzla yazılmamış; dolayısıyla Yavuz Sultan Selim'e ait olamaz. Belki de Hatayi mahlasıyla şiirler yazan Şah İsmail'e aittir ve Yavuz Sultan Selim'e cevap olarak yazılmıştır. Şah İsmail'in yalın bir Türkçeyle yazdığı şiirlerden bir divan oluşturduğu biliniyor.

V

Genel ağda yolculuk da yoruyor insanı. Bir de “edebiyat meraklılarının sitesi” olan *liseedebiyat.com*'a varalım ve görelim ne diyor:

VEZN-İ ÂHAR ve ÖRNEĞİ

VEZN-İ ÂHAR

Halk şiiri nazım şekli. Aruzun müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün kalıbıyla murabba şeklinde yazılır. Her mısra bir müstef'ilâtün cüzüne sığacak şekilde dört kelime veya kelime grubuna bölünür. Birinci mısranın 2. cüzü ikinci mısranın başına, ikinci mısranın 2. cüzü üçüncü mısranın başına, üçüncü mısranın 2. cüzü dördüncü mısranın başına getirilir ve bu cüzlerden sonra gelen cüzler birbirlerini izler. Örnek:

*Ey vaslı cennet/kıl cânâ minnet/vay serv-i kamet/cân içre cansın
Kıl cânâ minnet/vay serv-i kamet/cân içre cansın/nev-res fidansın
Vay serv-i kamet/cân içre cansın/nev-res fidansın/şûh-ı cihansın
Cân içre cansın/nev-res fidansın/şûh-ı cihansın/gözden nihansın.
Tokatlı Nurî (öl. 1882)*

Tanım doğru, vezin doğru, açıklama doğru. Eksik olan ne? “Murabba şeklinde yazılır.” demişsek şiirin tamamını vermemiz gerekmez mi?

Aslında Hikmet Dizdaroğlu'nun *Halk Şiirinde Türler* (Ankara 1969, s.144-145), Ahmet Talât Onay'ın *Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i* (Ankara 1996, s.161, yay. haz. Cemal Kurnaz), Doğan Kaya'nın *Halk Edebiyatı Araştırmaları* (İstanbul 2000, s.103-104) kitaplarında var ama biz araştırmamızı genel ağda sürdürmeye kararlıyız, öyleyse metni de *edebiyatvesanatakademisi.com*'dan tamamlayalım.

*Üftâden oldum gül gibi soldum sor bana noldum cevrinle cânân
Gül gibi soldum sor bana noldum cevrinle cânân oldum perîşân
Sor bana noldum cevrinle cânân oldum perîşân ey fitne devrân
Cevrinle cânân oldum perîşân ey fitne devrân ahir zamansın*

*Bir hûb edâsın pek dil-rübâsın lik pür-cefâsın sırrın bilinmez
Pek dil-rübâsın lik pür-cefâsın sırrın bilinmez nakşın alınmaz
Lik pür-cefâsın sırrın bilinmez nakşın alınmaz mislin bulunmaz
Sırrın bilinmez nakşın alınmaz mislin bulunmaz bir nev-civansın*

*Âşüfte hâlim ref'et melâlim gel beri zâlim lutfet ne dersem
Ref'et melâlim gel beri zâlim lutfet ne dersem ol bana hem-dem
Gel beri zâlim lutfet ne dersem ol bana hem-dem gönlümde her dem
Lutfet ne dersem ol bana hem-dem gönlümde her dem günden ayansın*

*Ettimse âhı fethetti mâhı aşk-ı ilâhî var sende gayet
Fethetti mâhı aşk-ı ilâhî var sende gayet Hak'tan hidâyet
Aşk-ı ilâhî var sende gayet Hak'tan hidâyet NÛRÎ nihâyet
Var sende gayet Hak'tan hidâyet NÛRÎ nihâyet sahip-divansın*

Yolculuğumuz sona ermeden buyurun, kendimizi ödüllendirmek için ilki antoloji.com'dan 15 Kasım 2003, ikincisi edebiyatvesanatakademisi.com'dan 23 Kasım 2012, üçüncüsü de sahibinden 20 Nisan 2020 tarihli üç vezn-i âher örneğini birlikte okuyalım. (Son örnek, okurun yüzünde tebessüm çiçeği açtırmak amacıyla bu yazı için kaleme alındı.)

MURABBA BİÇİMİNDE VEZN-İ AHER

*El vurma el çek / dert oldu pürçek / dert var ki gerçek / derman yalanmış
Dert oldu pürçek / dert var ki gerçek / derman yalanmış / lokman yalanmış
Dert var ki gerçek / derman yalanmış / lokman yalanmış / insan yalanmış
Derman yalanmış lokman yalanmış / insan yalanmış / her can yalanmış*

*Can aldı toprak / tez soldu yaprak / yok oldu gör bak / bahçemde bülbül
Tez soldu yaprak / yok oldu gör bak / bahçemde bülbül / bağımda sümbül
Yok oldu gör bak / bahçemde bülbül / bağımda sümbül / tarlamda mahsül
Bahçemde bülbül / bağımda sümbül / tarlamda mahsül / harman yalanmış*

*Hep geldi haktan / var oldu yoktan / baksan uzaktan / görmez mi gözler
Var oldu yoktan / baksan uzaktan / görmez mi gözler / çok canlı gizler
Baksan uzaktan / görmez mi gözler / çok canlı gizler / cansız denizler
Görmez mi gözler / çok canlı gizler / cansız denizler / umman yalanmış*

*Mevla'm yaratmış / eşsiz sanatmış / yapmış donatmış / bin bir cisimden
Eşsiz sanatmış / yapmış donatmış / bin bir cisimden / farksız resimden
Yapmış donatmış / bin bir cisimden / farksız resimden / duydum Rasim'den
Bin bir cisimden / farksız resimden / duydum Rasim'den / devran yalanmış
Rasim Köroğlu (1953-2014)*

VEZN-İ AHER (MURABBA)

*Sarsın alevler / kalpler uyansın / gülsün dudaklar / coşsun gönüller.
Kalpler uyansın / aşkınla yansın / yaz geldi sansın / açsın şu güller.
Gülsün dudaklar / yaz geldi sansın / gülzar yeşersin / koksun yadeller.
Coşsun gönüller / açsın şu güller / koksun yadeller / lal oldu diller.*

*Üzgünse dildar / hâller yamandır / başlarsa ahlar / dağlar borandır.
Hâller yamandır / gözlerde yaşlar / közdür bağrılar / bağlar virandır.
Başlarsa ahlar / közdür bağrılar / duymaz sağrılar / kurban cerandır.
Dağlar borandır / bağlar virandır / kurban cerandır / savruldu küller.*

*Olmaz mı sandın / başlarda karlar / hiç kimse bilmez / Taşkın'da aklar.
Başlarda karlar / yıllarda aşk var / efsunlu gözler / çok sırrı saklar.
Hiç kimse bilmez / efsunlu gözler / söz verdi bir kez / ömrünce bekler.
Taşkın'da aklar / çok sırrı saklar / ömrünce bekler / düş olsa yıllar.
Necibe (Taşkın) Çetinkaya*

ZAMANEYE MURABBA

(Vezn-i âher)

Oldukça mahir / reklamcı zahir / çok sahte şair / etrafı sarmış
Reklamcı zahir / çok sahte şair / etrafı sarmış / çingar çıkarmış
Çok sahte şair / etrafı sarmış / çingar çıkarmış / çığlık koparmış
Etrafı sarmış / çingar çıkarmış / çığlık koparmış / bir hıncı varmış

İrfanı bilmez / divanı bilmez / mizanı bilmez / cahil mi cahil
Divanı bilmez / mizanı bilmez / cahil mi cahil / bir hayli bencil
Mizanı bilmez / cahil mi cahil / bir hayli bencil / sırtında zembil
Cahil mi cahil / bir hayli bencil / sırtında zembil / dünyası darmış

Bir tür masaldır / rastlantısaldır / dilsiz kavalıdır / imzası parlak
Rastlantısaldır / dilsiz kavalıdır / imzası parlak / sevdası parlak
Dilsiz kavalıdır / sevdası parlak / davası parlak / mısrası parlak
İmzası parlak / sevdası parlak / mısrası parlak / yıldız kadarmış

Uçtukça yer yer / medyayla kükrer / hep saygı bekler / çağdaşlarından
Medyayla kükrer / hep saygı bekler / çağdaşlarından / yandaşlarından
Hep saygı bekler / çağdaşlarından / yandaşlarından / ayyaşlarından
Çağdaşlarından / yandaşlarından / ayyaşlarından / küskün yaşarmış
Tacettin Şimşek

Sonuç

Vezn-i âher konusunda sanal âlemde gerçekleştirdiğimiz bilgilenme yolculuğu burada sona eriyor. Bir kavrama ışık tutmuşsa yolculuk hedefine ulaşmış demektir.

Araştırmanın problem cümleleri doğrultusunda genel ağın bilgi kaynağı olarak tek başına yeterli olmadığı ve ancak ısrarlı aramalarla doğru bilgiye ulaşılabileceği sonucuna varabiliriz.

Önerilerimizi genel ağda kayıtlı bilgilere eleştirel gözle yaklaşılmalıdır ve satrançla vezn-i âher birbirine karıştırılmamalıdır biçiminde özetleyebiliriz.

Bilgi edinme amaçlı yolculuğa gelince kural hep aynı: Her arayan bulamasa da aramakla bulunuyor ve bulanlar hep arayanlar arasından çıkıyor. Yeter ki bulma çabamız olsun.

